

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **F.**, bývajúcej v T., zastúpenej J., advokátom so sídlom vo V., proti žalovanému **M.**, bývajúcemu v T., zastúpenému JUDr. I., advokátkou so sídlom v K., **o ochranu vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3 C 237/2007, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 124/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania v sume 56,74 € do rúk J., advokáta so sídlom vo V..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením z 30. mája 2008 č.k. 3 C 237/2007-64 zastavil konanie, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 3 dní náhradu trov konania vo výške 5 784,70 Sk, žalobkyni vrátil súdny poplatok krátený o 300 Sk a príslušnému daňovému úradu uložil, aby žalobkyni vyplatil sumu 2 800 Sk. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť odstrániť na hranici pozemkov v katastrálnom území T. zapísaných v katastri nehnuteľnosti na liste vlastníctva č. X. a X. stromy rastúce medzi železnými stĺpikmi č. 1 až 12 do vzdialenosti 150 cm od hranice pozemkov smerom k parcele č. X., a tiež odstrániť ich vetvy, korene, listy a plody tak, aby nepresahovali na parcely č. X. a X.. Podaním z 29. mája 2008 (pred začatím pojednávania) žalobkyňa vzala žalobu späť s odôvodnením, že žalovaný odstránil porasty na hranici pozemkov parciel č. X. a X. (svedčí o tom záznam z ohliadky miesta spísaný žalobkyňou a jej právnym zástupcom 28. mája 2008). Keďže žalobkyňa vzala žalobu späť v celom rozsahu pred začatím pojednávania, súd konanie zastavil (§ 96 ods. 1 a 3 O.s.p.). O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p., pričom vzal na zreteľ, že žaloba bola podaná dôvodne a pred začatím pojednávania došlo k žalobkyňou požadovanému

odstránení porastov. Trovy žalobkyne pozostávajú zo sumy 200 Sk (o ňu bol krátený súdny poplatok, ktorý sa žalobkyni vracia) a z trov právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za tri úkony právnej služby vrátane režijného paušálu, cestovného a náhrady za stratu času. Trovy konania žalobkyne predstavujú spolu 5 784,70 Sk.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove uznesením z 25. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 124/2008 napadnutý výrok uznesenia súdu prvého stupňa o trovách konania potvrdil; účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúci výrok uznesenia odôvodnil odvolací súd vecnou správnosťou rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný, ktorý uviedol, že postupom súdov mu bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K tejto procesnej vade došlo podľa jeho názoru tým, že mu nebol doručený procesný úkon žalobkyne, ktorým vzala späť žalobu. Uznesenia súdov oboch nižších stupňov tiež nie sú podložené spoľahlivým zistením rozhodujúcich skutkových okolností, za ktoré žalovaný označil okolnosti významné z hľadiska záveru o dôvodnosti podania žaloby a tiež z hľadiska záveru o odstránení porastov. Súdny vychádzali iba z jednostranných tvrdení žalobkyne, ktoré neboli ničím verifikované. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil a priznal mu náhradu trov konania pred súdom prvého stupňa, ako aj súdom odvolacím a dovolacím.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dôvodnosť jej žaloby vyplývala zo skutkovej situácie na mieste samom, kde výkon jej vlastníckych práv k nehnuteľnostiam bol rušený presahovaním porastov z pozemkov vo vlastníctve žalovaného. I keď žalovaný vedel o svojej povinnosti vlastníka zdržať sa v zmysle § 127 Občianskeho zákonníka všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozil výkon jeho práv (vrátane povinnosti odstraňovať vetvy stromu presahujúce na pozemok žalobkyne), k žalobkyňou požadovanému odstránení porastov pristúpil až po podaní žaloby. Z týchto dôvodov sú uznesenia súdov oboch nižších stupňov správne. Na základe toho žalobkyňa žiadala, aby dovolací súd „potvrdil“ rozhodnutia týchto súdov a žalovaného zaviazal nahradiť ňou vyčíslené trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. však dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nie je prípustné, pokiaľ smeruje proti uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodol (o.i.) o trovách konania. Dovolanie žalovaného teda smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania vylúčená.

So zreteľom na dovolacie námietky žalovaného a tiež svoju zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p., skúmal dovolací súd, či v konaní nedošlo k procesnej vade zakladajúcej zmätočnosť. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv

právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Z týchto ustanovení preto prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť.

Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní odnímajúci účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Žalovaný v dovolaní tvrdí, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v jeho prípade pri rozhodovaní o trovách konania zastaveného v dôsledku späťvzatia žaloby.

V zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. môže žalobca za konania vziať žalobu späť, a to sčasti alebo celkom. Ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. Podľa § 96 ods. 2 O.s.p. súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní. V zmysle § 96 ods. 3 O.s.p. nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby nie je účinný, ak dôjde (mediiným) k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo pojednávanie.

Vzhľadom na to, že späťvzatie žaloby môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného (napríklad jeho záujmom na dokončení konania meritórnym rozhodnutím veci), majú ostatní účastníci v zmysle vyššie uvedených ustanovení zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto procesným úkonom žalobcu. Pokiaľ žalobca vzal späť žalobu, je súd povinný pred rozhodnutím o tomto úkone vyzvať ostatných účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či so späťvzatím žaloby súhlasia alebo aby uviedli dôvody, so zreteľom na ktoré nesúhlasia so späťvzatím žaloby. Právo vyjadriť nesúhlas so späťvzatím žaloby ale nemajú účastníci v prípadoch uvedených v § 96 ods. 3 O.s.p.; o taký prípad ide tiež vtedy, keď k späťvzatiu žaloby došlo skôr, než sa začalo pojednávanie. V týchto prípadoch súd preto nemusí ich stanovisko so späťvzatím žaloby vôbec zisťovať.

V uznesení, ktorým súd prvého stupňa konanie zastavuje, rozhodne tiež o náhrade trov konania. V zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzala späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania žalovaný.

Otázka zavinenia zastavenia konania má pri rozhodovaní o náhrade trov konania osobitný význam – pokiaľ totiž účastník konania zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, súd prizná ostatným účastníkom konania (druhej procesnej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie ich práva. Pri riešení otázky, či účastník konania zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť, treba vychádzať výlučne z procesného hľadiska a so zreteľom na procesný výsledok. O prípad zavinenia zastavenia konania, ako ho má na mysli § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., nejde vtedy, ak dôvodom pre zastavenie konania bolo späťvzatie takej žaloby, ktorá bola podaná dôvodne a žalobca ju vzal späť len so zreteľom na správanie žalovaného (spočívajúce napríklad v tom, že žalovaný až na základe proti nemu smerujúcej žaloby pristúpil k splneniu povinnosti požadovanému v žalobe); v takom prípade sa neuplatní ustanovenie § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., ale ustanovenie § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.

Keďže v danom prípade k späťvzatiu žaloby došlo pred začatím pojednávania [až na ktorom súd vykonáva dokazovanie (vid' § 122 ods. 1 O.s.p.) dôkaznými prostriedkami uvedenými v § 125 O.s.p.], nemuselo byť podkladom pre súdne rozhodnutie o zastavení konania a o náhrade trov konania úplné zistenie skutkových okolností tak, ako sa vyžaduje pri meritórnom rozhodnutí vo veci samej. Otázku dôvodnosti podania žaloby pri tom posudzuje

súd len z procesného hľadiska (hľadiska vzťahu medzi výsledkom správania žalovaného a požiadavkou žalobcu vyjadrenou v žalobe), pri ktorom nie je rozhodujúce, aký by bol výsledok konania vtedy, ak by nedošlo k späťvzatiu žaloby.

V prejednávanej veci bolo z hľadiska rozhodnutia o náhrade trov konania významné, že súd prvého stupňa zastavil konanie po späťvzati žaloby, pričom späťvzatie žaloby bolo žalobkyňou odôvodňované správaním žalovaného. Či už sa skutkové tvrdenie žalobkyne o odstránení porastov, ktoré doložila písomným záznamom o ohliadke miesta, zhodovalo so skutočnosťou alebo bolo v rozpore s ňou, pri posudzovaní prípustnosti dovolania musel vziať dovolací súd na zreteľ, že i keby prípadne bola opodstatnená námietka žalovaného o jednostrannosti a nepodložení týchto tvrdení žalobkyne, viedol by tento postup súdu nanajvýš k tzv. inej procesnej vade konania alebo k vydaniu vecne nesprávneho rozhodnutia. Treba ale zdôrazniť, že tak tzv. iná vada konania, ako aj nesprávne právne posúdenie veci sú síce dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., avšak úspešne ich uplatniť len ak je dovolanie prípustné. Ani tzv. iná vada konania, ani nesprávne právne posúdenie veci ale nie sú procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p., a preto ani nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

K námietke žalovaného, že mu súd prvého stupňa svojím postupom znemožnil vyjadriť sa k skutkovým a právnym okolnostiam významným z hľadiska rozhodnutia o náhrade trov konania v zmysle § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p., dovolací súd uvádza, že táto námietka nemohla byť v danom prípade z hľadiska posúdenia otázky prípustnosti dovolania žalovaného v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodná. I keby sa totiž žalovanému (ako tvrdí) odňala možnosť konať pred súdom prvého stupňa, išlo by nanajvýš o procesnú vadu týkajúcu sa určitej časti konania, pričom ale v časti konania nasledujúcej mal žalovaný možnosť prejaviť svoj nesúhlas s postupom súdu a namietat' porušenie svojich procesných práv a teda aj uplatniť svoj vplyv na výsledok konania tým, že mohol podať (a v danom prípade aj podal – vid' č.l. 68 spisu) odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu. Treba dodať, že k obdobným záverom z hľadiska (ne)prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došiel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí publikovanom pod R 39/1993.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou

dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobkyňa náhradu trov dovolacieho konania uplatnila a ich výšku vyčíslila. Dovolací súd v súlade s doterajšou praxou vzal na zreteľ, že právny zástupca žalobkyne zastupoval túto účastníčku už v konaní pred súdmi nižších stupňov. Žalobkyni priznal náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby, ktorú jej poskytol vypracovaním vyjadrenia k mimoriadnemu dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb – ďalej len „vyhláška“). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby vyčíslil dovolací súd vo výške 49,79 € (§ 14f ods. 1 vyhlášky), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. vo výške 6,95 €) predstavuje spolu 56,74 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. marca 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková